

ע"י יחוד פנימי דארי"א. דהתהוות העולמות הוא מבחי' יחוד חיצוני דארי"א שזה נמשך גם בלי העלאת מ"ן, אמנם בחי' יחוד פנימי דארי"א שזה ממשיך מבחי' פנימיות ועצמות א"ס והוא ע"י עבודה במס"נ בבחי' רצון פשוט שזהו נעשה דוקא בנשמה למטה ח"ע באר מ"ח ועי"ז ונחלים מלבנון כו' והו' עלי באר בבחי' העלאה מלמטלמ"ע בבחי' רעו"ד כו' ענו לה ההמשכה שע"י תורה ומצות שנמשך בחי' עצמות א"ס ב"ה ובוה נשלם הכוונה דנתאוהה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים כו'. הנהיגה 527



אוצר החכמה

בס"ד פ' חוקת, עטר"ת.

זאת התורה אדם כי ימות באהל, הקשה בזה פ' שלח דקנ"ט ע"א הרי התורה קדמה אלפים שנה לעולם וכת' בה אדם כי ימות באהל, ור"ל אפי' לא חטא הי' מוכרח למות ואמאי (והלא אין מיתה בלא חטא כו' וכ"ה בזה שם דאפי' ישתדל באורייתא יומם ולילה ימות כו', וקודם לזה כ' בהשאלה כיוון דידע קוב"ה דזמין ב"נ למיחטי קמי' ולמגור עלי' מיתה אמאי ברא ל"י כו') ועוד דמשמע דבחסא עה"ד מת (ור"ל א"כ איך נא' בתורה אדם כי ימות דמשמע גם בלא חטא, והגם שחטא עה"ד ג"כ נא' בתורה, מ"מ משמעות הענין דמיתה הוא ענין המוכרח גם בלא חטא) וי"ל ע"פ המבו' בדרוש יין ושכר אל תשת דירידת והמשכת התורה מאצי' לברי' אינו בדרך מעביר הברי' כמו מברי' ליצי' כו', כי הברי' היא באין ערוך לאצי', התורה כמו שהיא באצי' ה"ה מדברת בעניני אלקות שבאופן כזה א"א כלל לבוא בעולם הברי', כ"א באה בבחי' התלבשות דאזי היא באה באופן אחר לגמרי כו' ע"ש באריכות, ומבאר בזה מ"ש באנה"ק בקרא בענין פרטי הלכות דלא שכיחי כלל שלא היו ולא יהיו במציאות כלל, ויכול להיות שאין לאיסורים שרש בקליפות כלל, וישנם במציאות להבדיל בח"ע, חיינו מפני שאין זה בדרך מעביר שכמו שהיא באצי' כך באה לבי"ע דאז הי' מוכרח שיהי' הענין הזה בבי"ע שיהי' בבחי' כלי ממש לאותה ההמשכה שבאצי', אבל להיות שאינו כן כ"א בי"ע הוא בחי' לבוש לבד לא כלי גמור לאצי', ולכן הענין דלא שכיח שישנו בח"ע דאצי' אינו מוכרח שיהי' הענין הזה ממש בבי"ע להיות כלי לאצי' מאחר שאין בי"ע כלים לאצי' ומספיק רק מה שבא בהשגה היינו שהענין נמצא בתורה שלמטה ולומדים ומשיגים אותה, דלהיות שבי"ע מ"מ בחי' לבושים לאצי' ע"כ בא הענין בתורה שלמטה להיות בהשגה לבד, וזה מספיק לא שיהי' הענין בפר"מ כו', יעו"ש ולפי"ז י"ל דעם היות שבתורה הקדומה נא' אדם כי ימות באהל הרי באצי' זה בעניני אלקות וכמו שדרשו רז"ל ע"ז אין התורה מתקיימת אלא במי שממית עצמו עלי', ובע"ח שער עי"מ פ"ג ביאר הענין שבחי' מי בינה ממית עצמה על קיום בחי' ז"א בחי' התורה כו' וכמ"ש במ"א, ואינו מוכרח

שיהי' הענין למטה בפועל מאחר שאינו בבחי' כלי ממש לבחי' התורה כמו שהיא בח"ע, ויספיק רק ההשגה בזה וכנ"ל בדרשת רז"ל ומע"ח ע"ז.

(ב) עוי"ל שזהו ע"ד ענין ידיעה ובחירה שהידיעה העליונה אינו מכרחת הבחירה ועמ"ש מזה בד"ה ארדה נא הב' בהג"ה, ובמ"א מבר' שיל' כמו בהתהוות העולמות הרי הי' תחלה עליית הרצון על ההתהוות וכמ"ש בזהר כד סליק ברעותא למיברא עלמא ואי' בע"ח שזהו בחי' מחה"ק דא"ק, ובע"ח אי' כשעלה ברצונו הפשוט להאציל ולברוא כו' שזהו באוא"ס שלפני הצמצום כו', וידוע שיש כמה מדרי' ברצון, ובד"כ הוא שהרצון הוא בחי' העלם ויש בזה ב' מדרי' בחי' העלם שישנו במציאות ובחי' העלם שאינו במציאות כו' וכמ"ש ביאור הענין במ"א, ומבחי' העלם שאינו במציאות הגם שישנו מ"מ בהעלם אינו מוכרח שיבוא בגילוי, דבחי' העלם שישנו במציאות הגם שזהו ג"כ העלם, מ"מ מאחר שישנו במציאות יהי' מזה הגילוי, אבל העלם שאינו במציאות אינו מוכרח שיבוא בגילוי כו', ובשרשו הוא בחי' רצון המחלט בעצמותו ית' שאין הגילוי מוכרח ח"ו, ועמ"ש מזה בד"ה ועשית חג שבועות, רנ"ז, וז"ע בריש הורמניתא דמלכא רשות ורצון המלך כו' וכמ"ש השל"ה באות * רצון שמהווה העולמות בנדבה ורצון כו' ועמ"ש מזה בד"ה תקעו, רס"א, ובדרוש ג' מיני אדם שגם בחי' א"ק הוא רק בחי' מח' והסכם לבד לא עדיין בחי' רצון גלוי כו', ומכ"ז מוכן שיש מדרי' ברצון דעם היות שעלה ברצונו ומ"מ אינו מוכרח שיהי' כן בפועל, והגם שבודאי יהי' כן, הנה ** מצד הרצון הזה היינו מפני הרצון המחלט עד"מ, רק מפני שנתעורר כבי' רצון גלוי ע"ז שזהו הוי' חדשה לגבי בחי' רצון המחלט כו' וכמ"ש בד"ה ועשית הנ"ל, הרי הגם שעלה ברצונו ית' ומ"מ לא נתהוו העולמות, וההתהוות בפועל הוא מהתלבשות כח הפועל בהנפעל, דגם מבחי' מל' כמו שהיא באצי' דהיינו בחי' הרוממות שבמל' שזהו בחי' הרצון שבקירוב אל העולמות כמ"ש מזה בדרוש יו"ט של ר"ה, רס"ו, (בהדרושים שבין פסח לעצרת), לא הי' מזה ההתהוות בפועל כ"א מהתלבשות כח הפועל כו' וכן בכללות העולמות ההתהוות בפועל היא דוקא מהתגלות הפועל לפעול והיינו גילוי הקו שנמשך מאוא"ס כו' וכמ"ש מזה במ"א בד"ה הקול קול יעקב, רס"ב, וא"כ יובן מזה בענין ידיעה ובחירה שהידיעה היא במדרי' שזה אינו מכריח כלל את הפועל כו' וכמו שמהרצון המחלט שבידיעתו ית' לא הי' התהוות העולמות כי אין הגילוי מוכרח כו' כנ"ל ואם לא הי' רצון גלוי לא הי' העולמות כלל כו' כמ"כ אין ידיעתו ית' מכריח את הפועל כלל, וע"כ מעשה האדם הוא בבחירתו כי אין דבר המכריח אותו ח"ו והגם שידיעתו ית' היא אמיתית, מ"מ בהאדם אין זה מוכרח כלל וכלל והוא בבחירה חפשית ועושה הכל בבחירתו כו' ועמ"ש בד"ה תקעו בס' דברים ח"ג, וידוע דא"ק הוא אדם דברי' דכללות, ואצי' דכללות הוא בחי' אוא"ס שלפני הצמצום וכמ"ש בלק"ת בהבי' דמוצאיהם למסעיהם, וא"כ

(*) כ"ה בגוכי"ק.

(**) כ"ה בגוכי"ק, ואוצ"ל: הנה אי"ז.

ס פ ר ה מ א מ ר י מ — ע ט ר " ת

תקיו

י"ל דכערך זה הוא ג"כ אצי לגבי ברי כו, וחכ' דאצי' שהיא בחי' אצי' שבאצי' כמ"ש בדרוש ג' מיני אדם י"ל שזהו כערך בחי' רצון המוחלט כו ועמ"ש במ"א בד"ה ועברתי באמ"צ פי"ב, ולפי"ז י"ל דמה שנא' בתורה כמו שהיא בחכ' דאצי' אין מוכרח שיהי' כן בבי"ע כו, וכמו שחטא עה"ד שנא' בתורה הקדומה אינו מוכרח דהידיעה אינה מכרחת כו' כמו"כ מיתה הנא' בתורה אין זה מוכרח כו'.

ג) והנה במק"מ שם ביאר תוכן תי' הזהר וז"ל שאע"פ שכתובה מיתה בתורה יש בה פירושים אם לא יזכה תהי' מיתה ממש, ואם יזכה תהי' התעלמות שיתעלם בעולמות עליונים כאלו עכ"ל, והיינו כמ"ש באגה"ק בקו"א ד"ה להבין מ"ש בפע"ח וז"ל ואף גם זאת דוקא עליות הכלים לאורות עליונים היא מעלת השבת ויוה"כ אבל לא עליות והסתלקות האורות ח"ו עכ"ל, כי עליות האורות לבד הוא כענין שבה"כ דתהו שהאורות נסתלקו לגמרי זהכלים נפלו למטה, משא"כ כשהאור והכלי עולים הי"ז עלי' גדולה אל הכלי שמקבלת אור עליון יותר, וכמ"ש במ"א בענין ביום השביעי נתעלה וישב על כסא כבודו שכלים דברי' עולים באצי' ומאיר בהם אור האצי' כו, והנה בר"ה הוא שהאור והחיות עולה וז"ע דורמיטא וכמו בשינה שמסתלק החיות כמו"כ בר"ה הוא סילוק האור ונעשה בחי' העלם כו' עמ"ש בד"ה ביום השמע"צ בן חכם ישמח אב, ומ"מ נשאר בחי' חיצוניות החיות וכמו בשינה שנשאר חיות כו' ועמ"ש בד"ה להבין ענין הנסירה ובהגהות לשם, ועמ"ש בד"ה שיר השירים בס' ברוך אתה ומ"מ גם עלי' והסתלקות זאת נק' חשך והעלם ומכ"ש הסתלקות לגמרי כמו בשבה"כ כו' וזהו ג"כ ענין המיתה ב"מ שהוא הסתלקות החיות לגמרי והי"ז חשך לגמרי לגבי הגוף והוא עונש אל הגוף, אבל התעלמות באלו וכמשה בהר הי"ז אדרבא עלי' גדולה אל הגוף והכלי שמקבל אורות וגילויים עליונים יותר כו' ועמ"ש בד"ה לבאר ההפרש בין שבת ור"ח בענין אברהם ויצחק ושלעתיד יאמרו ליצחק כי אתה אבינו כו' ועמ"ש בהבי' לד"ה וכל הלבבות יראוך וזהו שאם יזכה האדם יהי' המיתה בבחי' עליות הכלים כו', ובגמ' סוטה די"ג סע"ב זי"א לא מת משה כתי' הכא זימת שם משה ולהלן כתי' זיהי שם עם ה' מה להלן עומד ומשמש במרום אף כאן עומד ומשמש במרום וי"ל דהיינו כענין התעלמות הנ"ל, והגם דכתי' ויקבור אותו הרי אי' בזהר בראשית דכ"ז סע"ב קבורתא דילי' דא משנה, ומבוי' במ"א משנה משה נ' היינו שנתעלה בשעה"ג דבינה כו', וז"ש ולא ידע י"ל שז"ע התעלמות הנ"ל גם מצד הגוף כו' (ובמ"א מבוי' הפרש בין משה ואלו שנתעלה בגופו ומשה גופו הי' צריך קבורה, וע' פנים לתורה).

ד) ועמ"ש בסידור בהביאור דענין ברכת הזימון איך שבאצי' הוא היחוד באח ואחות שהן בחי' ז"א ומל' ולפעמים נק' המל' בשם בת וכמארו"ל לא זו מחבבה עד שקראה בתי כו' אחותי כו' אמי כו', שהן גילויים עליונים מאד דכל ההמשכות והגילויים הן ע"י יחודים העליונים שבזה ומשך תוס' אור שתוספתו של הקב"ה מרובה על העיקר שנמשך גילוי אור

תקיה ספר המאמרים - עפר"ת

חדש כו' וכמ"ש בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו דוקא וכמ"ש בכ"ד. ורק דוקא באצי' דאיהו וחייהי וגרמוהי חד הן היחודים באופן כזה ולמטה בבי"ע הוא איסור גמור כמ"ש ובביאורי המצות מכ"ק אאזמור"ר נ"ע וצוקללה"ה. והרי ישנם ענינים האלו ברוחניות שע"י תו"מ נעשה יחוד זו"ג וע"י מס"נ דק"ש נעשה יחוד או"א וכמ"ש בהבי' דונקדשתי, והרי כל העבודה היא ליחוד ז"א ומל', וכמו"כ חמץ בפסח הוא איסור גמור להיות חמץ הוא בחי' טעם ושכל והגבהה והתנשאות כו' ומבו' במ"א דבהתחלת העבודה צ"ל רק בחי' ביטול וקבעומ"ש וכמ"ש בחוה"ל בהקדמה בענין חנוך לנער ע"פ דרכו דתחלה צ"ל חכמת הקבלה ואח"כ חכמת המצפון, והיינו שתחלה צריך לעשות הכל בלי שום חקירה ושכל רק מפני שנצטווה ויעשה בקב"ע ואח"כ יכול לחקור ולעיין בשכלו ולא יסור מיראתו ואמונתו שנקבע בנפשו, אבל אם יתחיל בתחלה בחקירה ושכל יסיר לבבו ח"ו, והוה דבפסח שהיו בבחי' קטנות חמץ אסור ובשבועות שהוא בחי' הגדלות צ"ל דוקא חמץ כמ"ש חמץ תאפינה כו', ועמ"ש בשער האמונה שזה"ע טעמי תורה שזהו מדרי' גבוה ביותר, רק שזהו בבחי' הגדלות דוקא כו' ועמ"ש בהביאור דוספרתם דחה"ש דבשבועות גילוי בחי' הכתר אזי הגבורות נכללים ג"כ והו"ע לית שמאלא בהאי עתיקא שהשמאל ג"כ ימין והן אז אדרבא במדרי' עליונה יותר כו' וכמ"ש במ"א בענין המתקת הגבו' בחסדים שיש בזה ב' מדרי' אם שמתבטלי' בריבוי החסדים או שהגבו' נהפכים לחסדים שז"ע גבורות ממותקות כו' ועמ"ש בהבי' דואהי' אצלו אמון ובד"ה להבין ע' הספי' ומ"ת באורך. והרי העבודה הזאת דיחוד ז"א ומל' ה"ז עבודת כאו"א מישראל בתפלה ותורה וקיום המצות, וכמו שאו' קודם כל מצוה לשם יחוד קוב"ה ושכינתי' (ואנחנו או' קודם התפלה על העבודה דכל היום כו') ומי שגדול ורב כחו ליחוד ממש יחודים עליונים אשרי וטוב חלקו כו', וכן ענין טעמי תורה הלא מותר וגם חיוב הוא גם בפסח ובפרט בשביעי ש"פ שבדוגמת דלעתיד כו' וכמ"ש במ"א ועמ"ש בד"ה ששת ימים הב', וכמו"כ ויגבה לבו בדרכי ה' הרי צריך להיות רק שיש זאת בקדושה, ובנשמות הגבוהות ה"ז במדרי' עליונה וכמ"ש במ"א בענין הרשב"י שא' אנא סימנא בעלמא כו' ועמ"ש בהוספות דתו"א ד"ה ויקח המן, ועמ"ש באורך בש"א בדרוש יביאו לבוש מל', ואמרו"ל אסור לנו דמא התיר לנו כבדא וע' במאו"א בערך כבד שזה מהקלי' ומ"מ הוא שיכול להתברר, ולכן כבד עולה כ"ו כמנין הוי' שבזה מכניעו כמ"ש במאו"א שם, ובלתי ספק הוא שכל הדברים שחשיב בגמ' שם הן דוגמת עניני האיסורים שיכולים להתקן ע"י עבודה בבחי' ועשה טוב כו', ולפי"ז כמו שכ' המק"מ בענין המיתה הנא' בתורה הקדומה יכול להיות הענין ברוחניות היינו ענין ההתעלמות כו', (ועמ"ש בד"ה אחרי ה' תלכו בשע"ת בענין ובו תדבקון ענין נפילת אפים, ועמ"ש בסי' בד"ה והאיש משתאה לה), כמו"כ י"ל דכל הענינים האסורים כמו שהן למעלה באצי' ה"ה ענינים גבוהים בקדושה, והאדם למטה יכול להיות בעבודתו במעלה ומדרי' זו ברוחניות, וגם בענינים שהתירה התורה כנגדם הן הן אותן הדברים בבחי' ועשה טוב דהיינו כאשר יעשה אותם האדם בכוונה לש"ש ובפרט בכוונה הראוי'

להם ה"ז תיקון גדול עוד יותר מבדברי היתר אחרים (ודוקא כשעושה אותם בכוונה וכמו כבד אמרז"ל בסוף הוריות שקשה לשכחה והיינו מי שאינו יודע לכיין בזה בכוונה הראוי' או גם כללות הכוונה לש"ש ונמשך אחר החומרי כו' וע"ד ע"ה אסור לאכול בשר כו', אבל זה שיכול להעלות יש בזה יתרון כו' ועמ"ש בלק"ת ד"ה בהעלותך הב' ועמ"ש במ"ח מסכ' מוצאי שבת פ"ו מ"ט אלא יועילו לו כו'), ובידיעה העליונה הכל הוא בבחי' פשיטות האדם למטה עושה בבחירתו ואם ח"ו יבחר ברע ה"ה חוטא ר"ל ובבחירתו יכול בזה בטוב היינו בעבודה במדרי' הרוחניות ובפועל בתיקון הענינים בבחי' ועשה טוב שזה ענין גדול ביותר וממשיך עי"ז תוס' אור כו'.



1234567

בס"ד ש"פ בלק, עטר"ת.

מ"י מנה עפר יעקב ומספר את רבע ישראל. הנה ומספר את רבע יש בזה ב' פי', הא' ומספר שיש מספר, וכן משמע מדרשת רז"ל בגמ' נדה שמפרשים שיש מספר לרבע ישראל. והב' דקאי על מי מנה שפי' שאין מספר, ועז"א ומספר את רבע ישראל שג"כ בלי מספר. וצ"ל איך הוא ב' הענינים מספר ובלי מספר. גם צ"ל מה שגבי מי מנה נא' יעקב וגבי ומספר נא' ישראל, הלא ישראל הוא למעלה במדרי' מיעקב, דישראל הוא ע"ש כי שרית עם אלקים כו', וכת' וישר אל המלאך ויוכל לו שהעלה אבק עד תחת כסה"כ כו', ומפני מה גבי מי מנה שהוא בלי מספר נא' שם יעקב, וגבי ומספר שזהו מספר ובלי מספר נא' שם ישראל. והנה מצינו שכאשר נק' בשם ישראל לא נעקר שם יעקב ממקומו, וכדאי' בגמ' ברכות כל הקורא לאברהם אברם עובר בלאו כו' אלא מעתה הקורא ליעקב יעקב ה"ג שאני התם דהדר אהדריא קרא כו'. וצ"ל זה גופא מאחר דש' ישראל הוא לשבח מפני מה אחר שקראו בשם ישראל אהדרי' קרא וקראו ג"כ יעקב כו'. והענין הוא דהנה לרוקע הארץ על המים כו', משמע מזה שהארץ גבוה במעלה מהשמים, דשמים הוא שם מים, וממ"ש לרוקע הארץ על המים וכת' יקוו המים כו' ותראה היבשה משמע שהארץ למעלה מהשמים. והלא כת' למטר השמים תשתה מים וכת' כאשר ירד הגשם והשלג מן השמים כו' והרוה את הארץ כו', אני אענה את השמים והם יענו את הארץ. הלא השמים משפיעים מים בארץ. ובאמת השמים גבוהים מהארץ וכמ"ש כי גבהו שמים מעל הארץ, וע"פ פשוט הוא בגובה, ובפנימיות ה"ז בגובה המעלה שהרי אומר כן גבהו דרכי מדרכיכם כו', ולהבין כ"ז צ"ל ענין יעקב וישראל. דהנה גבי ישראל כת' קדש ישראל לה' ראשית תבואתה, תבואתה כת' בה' והניקוד הוא בחולם כאלו הי' כתוב בוא"ו, שיש תבואת ה' ותבואת ו', והיינו פרי הארץ ופרי האילן, שהן מצות ותורה. דפרי הארץ ופרי האילן הן חטה ושעורה, וכמא' עה"ד חטה היתה שזהו פרי האילן, ושעורה